

nærmest maa siges alene at repræsentere den ene Part, nemlig den Part, der skal udrede Pengene; medens der ikke er aabnet vedkommende Ejere, hvis Ejendom tages fra dem, Adgang til at udøve nogen Indflydelse paa Taksationskommissionens Sammensætning." Der blev i den Anledning stillet nogle Ændringsforslag til det paagældende Lovforslag. De bleve stillede og anbefalede bl. a. af den meget ærede Formand for dette Ting og forskellige andre Mænd, hvis Navne have en god Klang hos det ærede Flertal, nemlig af afdøde Oberst Tscherning og Dr. G. Winther; og disse Forslag, som gavede Lodsejerne Ret til at indsætte 2 Mænd i Taksationskommissionen, bleve vedtagne med aldeles overvældende Flertal, med saadan noget som 78 Stemmer mod 1.

Efter det Princip blev der saa, som bekendt, bygget Baner og eksproprieret i 25 Aar, indtil man i 1886, da der var Tale om Bygningen af Slagelse—Næstved Banen, vendte tilbage til at ekspropriere efter Reglerne i Erdg. 5te Marts 1845. Ved Forhandlingerne derom nedlagde afdøde Folketingsmand C. Berg en bestemt Protest derimod; og jeg skal tillade mig ligeledes med den højtærede Formands Tilladelse at læse et Par Ord op, som han i den Anledning udtalte under anden Behandling af Lovforslaget om Slagelse—Næstved Banen den 28de Marts 1889, jfr. Tidenden Sp. 6292. Han henviser til, at det var i 1845, under Absolutismens Tid, at denne Forordning var bleven vedtagen, og fortsatte — — „men vi havde ikke den Gang Grundlovsbestemmelsen, vi havde ikke Grundloven . . . vi havde ikke en Bestemmelse om, at ingen var forpligtet til at afstaa sin Ejendom uden mod fuld Erstatning. Siden den Tid er Bestemmelsen af 1861 kommen op, som giver den private Mand Ret til at blive repræsenteret, og naar det er over fem, Ret til at faa to Mand ind i den af fem Medlemmer sammensatte Kommission, for at den private Mands Interesser kunne procederes og varetages ved Oplysninger osv. under hele Forhandlingen om Værdiansættelsen. Paa den Maade varetages den private Mands Interesser ifølge Grundlovens Bestemmelser og særlig Lov, naar han bliver fratvunget sin Ejendom, hvor nødvendig han end vil af med den.“

Loven af 1886 om, at man skulde benytte Forordningen af 1845 ved Ekspropriering til Slagelse—Næstved Banen, blev vedtaget uagtet Bergs Protest. Princippet i Loven af 1861 om, at de private Lodsejere kunne indsætte Mænd i Taksations-

kommissionen, er i øvrigt anvendt i forskellige andre Love, f. Eks. i Loven af 3die April 1868 om Ekspropriation af Grund til Sindssygeanstalten for Østifterne, i Loven af 12te April 1889 om Grundafstaaelse ved Udvidelse af Statsbanerne, og endelig i Lov af 18de December 1897 om Grundafstaaelse ved Udvidelse af private Baner.

De nuværende Forhold, hvor altsaa de private Lodsejere ikke ere repræsenterede og ikke have Lejlighed til nogen Repræsentation, kunne bidrage til ret urimelige Resultater, som naturligt kunne bringe Lodsejerne til at tvivle, om de ogsaa have faaet den fulde Erstatning, som Grundlovens § 82 hjemler dem. Jeg skal nævne et ganske enkelt Eksempel, som er ret talende. Ved en Ekspropriation, som foregik til en Bane, der er under Anlæg (Hammelbanen), blev der af Ekspropriationskommissionen tilbudt for et vist Areal 40,000 Kr., Lodsejeren mente ikke at kunne gaa ind derpaa, og han lod optage en Taksation som til Udlaan af umyndiges Midler, altsaa efter Loven af 19de Februar 1869. Ved denne Taksation ansattes det samme Grundstykke til 200,000 Kr. Da saa Takationskommissionen gik derover, vøterede Landmændene i Kommissionen, at det Grundstykke var 65,000 Kr. værd, og Bymændene i Taksationskommissionen, der vare valgte af Byraadet, takserede det til 140,000 Kr.s Værdi, og endelig bestemte den Opmand, der valgte af Indenrigsministeriet, at den Erstatning, der skulde udredes, var 75,000 Kr. Man ser altsaa, at Værdiansættelsen af dette Grundstykke bevægede sig mellem 40,000 og 200,000 Kr., og den Erstatning, som vedkommende Lodsejer fik, var 75,000 Kr. Man kan ikke undre sig over, at saadanne Lodsejere komme til at tvivle om, hvorvidt de ogsaa virkelig ere behandlede i Ly af Grundlovens § 82. — Der foreligger ogsaa for mig her et Brev, som vedrører Ekspropriationen paa samme Hammelbane ude i Landsbyen Viby i Nærheden af Aarhus, hvor en Lodsejer for Grundafstaaelse af et Stykke Land, der for nogle Aar siden var købt for 2,100 Kr. pr. Td. Land, ved Ekspropriationen nu kun fik 1,400 Kr., endskønt Jorden i og om Viby paa Grund af Aarhus Nærhed og forskellige Gartnerianlæg i Mellemtiden var stegen i Værdi. Det er altsaa atter et Bevis paa, at det ligger nær for slige Lodsejere at tvivle, om de virkelig have faaet den Erstatning, som Grundloven har tilsagt dem.

Jeg mener altsaa: lad os ogsaa i dette